

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Szrodę dnia 22 Listopada v. s. 1833 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Wilno. —

W niedzielę, dnia 19 t. m., jako w smutną rocznicę zgonu Błogosławionej Pamięci NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA ALEXANDRA Igo, w Kaplicy Pałacowej, od godziny dziesiątej rannej, do samego prawie południa, odbywało się żałobne nabożeństwo, które odprawiał, Jego Wysoka Przewielebność, Archimandryta Sobornej Cerkwi Świętego Ducha, Platon, obrzędem pierwszej Klasy Monastérów.

Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant i Kawaler, Jaśnie Oświecony Xiążę Dołhorukow, tudzież liczne, przedniejszych Urzędników, tak wojskowych, jako i cywilnych, grono, w żałobnych ubiorach, przynosząc danię łez, westchnień i uczuć boleśnych, pamiętając nieprzeżytey Dobroczyncy rodu ludzkiego, wznosili gorące modły do Pana Zastępów za Jego Duszę.

Nazajutrz dnia 20 teraźniejszego Listopada, święcona była z przyzwoitą uroczystością, dziewiąta rocznica Wstąpienia na Tron, teraz szczęśliwie nam Panującego, JEGO CESARSKIEJ MOŚCI NAYJAŚNIEYSZEGO PANA, NIKOŁAJA PIERWSZEGO.

O godzinie dziesiątej zrana, wystąpiło na plac, przed zewnętrzną facyatą Cesarskiego Pałacu dwa bataliony, z dwóch, Staro i Nowo-Ingiermanlandzkich, Półków, pierwszy do Cerkiewnej, a drugi do parady zmiany straży.

Skoro tylko Jaśnie Oświecony Xiążę Wojenny Gubernator, wraz z Naczelnikiem Dywizyi, Jenerał-Leytnantem i Kawalerem Szkurynem, otoczeni licznym PP. Adjutantów orszakami, ukazali się przed Woyskiem, z pozdrowieniem dnia tak uroczystego, natychmiast rozległo się po szeregach trzykrotne radośne, *ura!* Potém żołnierze w paradnym zaczęli przeciągać marszu, muzyka zaś przegrywała nótę ze znajomego powszechnie śpiewu: *Boże zachoway CESARZA!*

Po ukończonej wojennej paradzie, Jaśnie Oświecony Xiążę Dołhorukow, przyjmował składane sobie powinszowania, od Wyższego Duchowieństwa, tudzież od Wojskowych i Cywilnych Naczelnich Urzędników i znakomitszych z Obywatelstwa osób. Zkąd udano się do pałacowej kaplicy, gdzie obrzędem pierwszej klasy Monastérów odprawił Liturgią świętą z błagalnemi, pieniemi o mnogie dla CESARZA JEGOMOŚCI lata i powodzenie nieprzerwane całego Najjaśniejszego Domu, wraz z odśpiewaniem hymnu Świętego Ambrozego, Wysoce-Przewielebny Archimandryta Platon. W tymże samym czasie, w Cerkwi Sobornej przy Monasterze Świętego Ducha, w Kościołach Katolickich, i w świątyniach różnych wyznań, odprawowały się ofiary Pańskie, zakończone uroczystém *Te Deum Laudamus*.

Wieczorem miasto było oświecone. Facyata ratuszowa, pomimo nieprzyjaźnej dla iluminacji pogody, przez trafne lamp, już to transparentami, już kolorowém ostonieniem, przed wiatrem i śnieżną zawieją, zakrycie w nowym się wcale i bardzo interesującym widoku okazała.

Uroczystość dnia tego zakończył wieczor z tańcami i wieczerzą u Jaśnie Oświeconego Xięcia Dołhorukowa. Przy spełnieniu Wielkiego toastu za zdrowie NAYJAŚNIEYSZEGO PANA, muzyka, śpiew: *Boże zachoway CESARZA!* przegrywała. Wśród znakomitych obłey płci zaproszonych gości, znajdowali się mianowicie, Jaśnie Wielmożny Wojenny Gubernator miasta Grodna, Jenerał-Major i Kawaler Murawjew i Rządca Obwodu Białostockiego Xiążę Dawydów.

Tańce i ochocze zabawy trwały przez noc całą; większa część Dostojnych Gości, Gośpoda rza uprzejmego, na świtanie już samém pożegnała.

Dnia 20 t. m. zesła z tego świata, Anna Puszcówna, Wizytatorka Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia i Przełożona Szpitala chorych przy ulicy Sawiez, wieku lat 71. W roku osmnastym życia swego, poświęciła się na służbę Bogu i bliźniemu, wstępując do Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia w Warszawie. Zkąd, po odbytych latach próby, przysłana do Wilna, wkrótce po przybyciu, została Przełożoną Szpitala, a w późniejszym czasie i Wizytatorką swego Zgromadzenia. Z wielką zasługą przed Bogiem, i zaletą powszechną, na tych urzędach znacniejszą część dni życia swego spędziła. Dojrzały rozsądek, doświadczenie, prawdziwą i do powołania zastosowaną pobożność, w jej postępkach widać było. Nadto, nie znalazł się nieszczęśliwy, któryby od niej, jakiegokolwiek nie wziął pociechy. Tych wspierała udzieloném wsparciem; innych radą cieszyła; dla wszystkich miała prawdziwie macierzyńskie serce. Była ozdobą swego Zgromadzenia; nayszyteczniejszą dla cierpiącej ludzkości; a wzorem cnót dobroczynnych dla wszystkich.

Sankt-Petersburg dnia 10 Listopada.

MINISTERIUM NARODOWEGO OŚWIECENIA.

Przez Ukaz pod d. 8 t. m., do Rządzącego Senatu wydany, NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGOMOŚĆ raczył oświadczyć, iż w statecznej Swej troskliwości o postęp oświecenia publicznego, prawdziwie narodowego w Państwie; Jego CESARSKA MOŚĆ uznał stosowném, rozkazując przeniesie Liceum Wołyńskie z Krzemieńca do Kijowa, urządźć na nowo ten zakład na rozleglejszych i trwalszych zasadach, szczególniej dla dobra mieszkańców Gubernii Kijowskiej, Podolskiej i Wołyńskiej, których dziedziczna gorliwość o rozszerzenie oświecenia publicznego zapewniła znakomite uposażenie dla zakładów tych prowincy. Na skutek czego CESARZ JEGOMOŚĆ rozkazuje, ażeby w Kijowie założony był Uniwersytet, pod szczególną protekcją i na cześć S. Włodzimierza, którego nosić będzie imię. Owa Fakultety: Filozofii i Prawa będą składały ten Uniwersytet. NAYJAŚNIEYSZY PAN zachowuje sobie w późniejszym czasie ustanowić Fakultet Medyczny. Dochód ze wszyst-

kich dóbr ruchomych i nieruchomych, które Obywatele Gubernii Kijowskiej, Podolskiej i Wołyńskiej ciągle przynosili w ofierze dla Liceum Wołyńskiego, zostają przyznani na wieczne czasy dla Cesarskiego Uniwersytetu S. Włodzimierza, i stanowić będą nieodzowną jego własność. Nadto fundusze, potrzebne na utrzymanie tego Uniwersytetu, wyznaczone będą ze skarbu Państwa. Ministerium Narodowego Oświecenia, obowiązane zostało do ułożenia Ustaw Uniwersyteckiego pod bezpośrednim kierunkiem Jego Cesarskiej Mości i podania ich niezwłocznie do N. a. y. w. y. z. s. z. g. o. potwierdzenia. Inne rozporządzenia porządkowe zawarte są w raporcie Ministerium Oświecenia Narodowego, które N. a. y. a. s. n. i. y. z. s. z. g. o. potwierdzić raczył. Na podstawie tego raportu, Gimnazjum Kijowskie będzie rozszerzone i urządzone podług ustaw 1828. (J. d. S. P.)

Sankt-Petersburg dnia 11 listopada.

Przez najwyższe ukazy do Rządzącego Senat:

D. 27 paździer. Estoński Gubernator Cywilny, Rzeczywisty Radzca Stanu, *Essen*, naytąskawiey uwolniony ze służby, zgodnie ze swą prośbą, dla zupełnie zruynowanego zdrowia, a w nagrodę długiey i gorliwej służby, rozkazano wypłacać mu w pensyi dożywotniey wszystkie pobierane przezeń wyznaczenia na urzędzie Gubernatora Cywilnego. — Przez inny ukaz teyże daty, Landrath Estońskiego Ober Landgerichtu, Radzca Stanu *Benkendorff*, naytąskawiey mianowany Estońskim Gubernatorem Cywilnym.

D. 28 paździer. Urzędnik Głównego Dyżurstwa Woyska Działającego, gtey klasy *Edward Machwitz*, po wysłużeniu w terażniejszey randze lat ustanowionych, naytąskawiey podniesiony, na podstawie Ukazu 6 sierpnia 1809 roku, na Assesora Kollegialnego, ze starszeństwem od 12 maja 1833 roku.

Dnia 31 paźdz. W nagrodę długiey i gorliwej służby, pomocnik Kontrolera Departamentu Pocztowego, gtey klasy *Jan Żytkow*, naytąskawiey podniesiony do 8mej klasy.

D. 2 Listopada. Ober Prokurator 4go Departamentu Rządzącego Senatu, Rzeczywisty Radzca Stanu, Mistrz obrzędów, Hrabia *Zawadowski*, zgodnie ze swą prośbą, uwolniony od tego obowiązku, i naznaczony Członkiem Konsultacyi, ustanowionej przy Ministerium sprawiedliwości.

D. 4 listop. Główny Dyrektor Kancellaryi Granicznej, Rzeczywisty Radzca Tayny *Hermes*, zgodnie z prośbą swoją, z przyczyny choroby, naytąskawiey uwolniony od tego obowiązku.

W nagrodę odznaczający się gorliwością i pożyteczną służbą, Dyrektor Cesarskiego St. Petersburgskiego Botanicznego Ogrodu, Radzca Kollegialny, *Fryderyk Fischer*, naytąskawiey wyniesiony, na podstawie Ukazu 14 stycznia 1811 roku, na Radzcę Stanu, ze starszeństwem, od czasu wystąpienia w randze poprzedniczey lat ustanowionych.

— Przez Naywyższe Ukazy objawione Rządzącemu Senatowi w dniach 20 i 27 października, N. a. y. a. s. n. i. y. z. s. z. g. o. raczył oświadczyć swe zadowolenie Gubernatorom Cywilnym: Półtawskiemu, Rzeczywistemu Radzcy Stanu *Mohilewskiemu*; Tomskiemu Ober-Berghauptmanowi 4tey klasy *Kowalewskiemu*; Jarostawskiemu, Radzcy Taynemu *Poltarackiemu*; Kałuzkiemu Rzeczywistemu Radzcy Stanu *Bibikowu*; Zarządzającemu Gubernią Podolską, Senatorowi, Radzcy Taynemu, *Łubianowskiemu*; oraz Pskowskiemu Rzeczywistemu Radzcy Stanu *Peszczurowu*; za staranne uzyskiwanie podatków i remanentów. (G. S.)

Sankt-Petersburg d. 13 listopada.

W czasie podróży, którą Cesarz Jegomość nie dawno odbywał za granicę, raczył N. a. y. a. s. n. i. y. z. s. z. g. o. udzielić order *Sgo Jędrzeja*, Hrabie *Ficquelmont*. Posłowi Nadwyzczaynemu i Pełnomocnemu N. C. J. Austriackiego w Rosyji; order *Sgo Alexandra Newskiego*, Jenerałowi *Witzleben*, Jenerał Adjutantowi N. K. J. Pruskiego; Marszałkowi Polnemu Porucznikowi, Xięciu *Win-*

dischgraetz, Jenerałowi Jazdy Xięciu *Krenwill*, obadwa służby Austriackiey; Wielkiemu burgrabiemu Czech, Hrabie *Chotek*; order *Orla białego* Baronowi *Malthezahn*, Marszałkowi Dworu Pruskiego, i Rzeczywistemu Radzcy Taynemu Austriackiemu; Baronowi *Ottensfels*; order *Stey Anny iszey Massy* Rzeczywistemu Radzcy Taynemu Austriackiemu, Baronowi *Binder* ze znakami dyamentowemi; Jenerał-Majorom Woysk Austriackich Xięciu *Reuss* i *Sahlhausen* i Jenerał-Majorom Woysk Pruskich *Wrangel* i Xięciu *Jerzemu Heskiemu*; nakoniec order *S. Stanisława 1go stopnia* P. *Martin* Dyrektorowi Kancellaryi N. C. J. Austriackiego.

N. Cesarz Jmć Austriacki, przy teyże okoliczności, raczył udzielić wielki krzyż orderu Węgierskiego *S. Stefana*, Jenerał-Adjutantowi, Hrabie *Benkendorffowi*; krzyż komandorski tegoż orderu Rzeczywistym Radzcom Stanu *Brunowu* i Baronowi *Sackenowi*; wielki krzyż orderu *Leopolda*, Wice Admiratowi, Jenerał Adjutantowi Xięciu *Menszikowu*, Naczelnikowi Głównego Sztabu Morskiego; krzyż komandorski tegoż orderu, Półkownikowi Xięciu *Suworowu*, i krzyż kawalerski Radzcy Dworu *Kudriawskiemu* i Kamerjunkturowi Hrabie *Chreptowiczowi*; tudzież order *Korony Żelazney* 1ey klasy Jenerał-Adjutantowi *Adlerbergowi*.

N. Król Jmć Pruski raczył udzielić order *Orla Czarnego* Jenerał-Adjutantowi Hrabie *Benkendorffowi*, oraz *Orla Czerwonego* 3ciey klasy Radzcy Stanu *Posenowi*.

— Do dnia 1 t. m. liczba okrętów w Rydze przybyłych 935, wysłanych 836 — w Kronsztadzie do d. 11, wesłanych 1274.

— W *Allasch*, dobrach Radzcy Kollegialnego *Blankenhagen*, położonych około ośmiu mil od Rygi, zaczęto świdrować studnią Artyzyską, w nadziei znalezienia wody słoney, i powiadają, że rzeczywiście znaleziono sól i ślady srebra. Gazeta prowincy Nadbaltyckich, ogłaszając tę nowinę, prosi o udzielenie jej wiadomości o tej rzeczy, pewnych, z dostatecznymi szczegółami.

— W ciągu przeszłego lata, używający kąpieli morskich w *Baldonie* mieli deszcz przez dni 24, a pogody tylko 18; liczba gości była 220. (J. d. S. P.)

Ufa dnia 12 października.

Ufimski Opiekunczy Komitet ubogich, wybrawszy na swego Członka Honorowego, Dworu Jego Cesarskiej Mości Szambellana Piotra Iwanowicza *Szałasznikowa*, otrzymał, przy odezwie jego, oprócz znaczney ofiary szczególnie od niego pochodzącej, przesłane mu od włóścian wsi *Bagram* i *Skaly*, należących do jego żony, Barbary Stefanówny *Szałasznikowej*, ofiarowane na rzecz szpitala dla ubogich kobiet, zbudowanego w mieście Ufie, sto półimperyalów, czyniących wedle kursu 2000 rubli ass. Pocięszająca wiadomość o podobnego rodzaju dobroczynności, nowym jest dowodem, jak właściwe są uczucia ludzkości sercu, prawdziwie Ruskemu. Ufimski Opiekunczy Komitet ubogich, przyjmując takową ofiarę włóścian Pani *Szałasznikowej* z należytem uczuciem najwyższej wdzięczności, poczytuje sobie za przyjemny obowiązek doprowadzić to do wiedzy publiczności, iżby podzielała radośne uczucia z powodu tym sposobem przyniesionej dobroczynney pomocy dla cierpiącej ludzkości. (G. S. P.)

Warszawa d. 22 listopada.

Onegdaj w uroczystość Imienin J. C. M. W. Xięcia *Michała*, Dostojnego Brata Naszego Najmilsiejszego Monarchy, odbyło się solenne nabożeństwo w kościele S. Jana, wobec wszelkich władz rządowych, oraz w kaplicy Zamkowej wobec J. O. Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego, Namiestnika Królewskiego; po nabożeństwie na pokojach zamkowych Xięże Jegomości przyjmowali powinszowania. Wieczorem oświecono gmachy rządowe i obywatelskie.

— Przez postanowienie Namiestnika Jego Cesarsko-Królewskiej Mości w Królestwie Polskim,

pod 10 (22) października, ustanowione zostało Towarzystwo Krajowe, ubezpieczające od przypadków zniszczenia przez ogień, wszelką własność ruchomą w miastach i wsiach, nie wyłączając każdego gatunku zboża w ziarnie i snopie, oraz koni, bydła, owiec i trzody chlewnej. Wyłączone są od zabezpieczenia, magazyny i fabryki prochu, wexle, dokumenta i papiery publiczne, oraz klejnoty, złoto i srebro, w ręku prywatnych będące. Administracya Towarzystwa Ogniewego własności ruchomych wcielona będzie do Dyrekcyi Jeneralney Towarzystwa Ogniewego miast i wsi. (G. C. W.)

PRUSSY.

Berlin dnia 10 listopada.

Z natężeniem nasz gabinet oczekuje odpowiedzi z Paryża, na uczynione zapytania, względem Hiszpanii, i spodziewa się, że odpowiedź nie będzie tej osnowy, aby szkodliwy wpływ na istniejące stosunki mieć mogła. O sprawie Belgijsko-Hollenderskiej wiemy, że Król Hollenderski chciałby się porozumieć, ale nim jeszcze swe przyzwolenie do stanowczego traktatu udzieli, pragnie od 3 Monarchów otrzymać wyjaśnienia, tak względem Belgii, jak względem innych Europejskich kwesty. W tym celu przełożył także naszemu dworowi różne zapytania. Minister Ancillon odjeżdża ztąd do Austrii, na ministerjalne konferencye; między innemi będą się tam naradzali nad ustawami Państw Rzeszy Niemieckiej, które z powodu wypadków zmienione zostały.

— Dnia 13 —

Z pewnego źródła dowiadujemy się, że Francuzki Poseł przy Dworze Rossyjskim, Marszałek Maison, od naszego Dworu bardzo mile przyjętym będzie.

Od kilku dni widzimy w pierwszych towarzystwach dowódcę batalionu paryskiej gwardyi narodowej z bardzo młodą małżonką. Jest to córka sławnego Jenerała Bertrand, która, będąc jeszcze dzieckiem, podzielała ze swemi rodzicami wygnanie sławnego więźnia na wyspie S. Heleny. Xiążę August zaprosił tych małżonków wczoraj na bal, obiadowali oni także u Króla Jmci.

Xięstwo Nassauskie zawarło z Francją traktat handlowy, na mocy którego wszystkie płody Nassauskie, wyjąwszy wina, daleko mniejsze cło opłacać będą, francuzkie zaś jedwabne towary w Nassau większy znajdą przystęp.

— Dnia 19 —

Naywyższy Prezydent prowincyi Pruskiej, Rzeczywisty Tayny Radzca Schön, ogłasza w gazecie *Królewieckiej*, iż J. K. M. rozkazał, aby Stany Królestwa Pruskiego zgromadziły się znowu w Gdańsku na Sejm, dnia 19 stycznia n. r. otworzyć się mający.

J. K. M. rozkazał także raczyć, aby dnia 26 stycznia n. r. otworzony został trzeci Sejm dla prowincyi Poznańskiej. Kommissarzem królewskim jest Naywyższy Prezydent P. Flotwell, Marszałkiem Seymowym Xiążę Ordynat Sułkowski, a jego zastępcą, Hr. Blankensee Filehne. (Gaz. Codz. War.)

AUSTRIA.

Praga dnia 10 listopada.

D. 7 t. m., o godzinie 2rey z południa, odbył się tu uroczysty pogrzeb ciała zmarłego Xięcia Aloizego *Lichtensteina*, Wodza Naczelnego w *Czechach*, ze wszystkimi wysokiej jego dostojności należnemi honorami. (G. S. P.)

NIEMCY.

Hannover d. 8 listopada.

Od pożaru, który się zdarzył d. 3 t. m., przy bardzo mocnym wietrze, w mieście *Lewe*, w okręgu *Lüneburgskim*, poszło w perzynę 10 domów i kilka innych budowli. W tém zdarzeniu Królewsko-Pruski Główny Telegrafista, Porucznik *Reider*, który śpiesznie przybył na ratunek z przyległej góry, na której urządzony jest telegraf, nie szczęśliwie postradał życie. (G. S. P.)

WŁOCHY.

Rzym dnia 31 października.

Wzeszły piątek wieczorem w kościele Panteonu odbyło się przeniesienie ciała Rafaela do dawniejszego jego mogiły pod *Madonna-del-Sasso*. Przed kaplicą przybrany był żałobny katafal, na którym postawiona była pośród świec gorejących truna z drzewa mahoniowego, zamknięta jego popioły. Na tym obrzędzie znajdowali się Członkowie Akademii *Sw. Łukasza* i Archeologowie, tudzież towarzystwo artystów Panteonu (*dei virtuosi del Pantheon*), i nadto rozdano było więcej 3000 biletów zapraszających. Po obejrzeniu publicznem skieletu, notaryusz sporządził protokół, a po przeczytaniu złożył w skrzynce przy ciele; potem zakryto trunę i po jej zapieczętowaniu w różnych miejscach, spuszczone do marmurowego sarkofagu, postawionego już pierwszy raz do mogiły, która niezwłocznie została założoną. Z wyższego duchowieństwa znajdowali się na tym obrzędzie tylko Kardynałowie *Grimaldi*, Gubernator Rzymu, i *Ugolini*, ten ostatni na miejscu Kardynała *Rivarolli*, mającego tytuł Honorowego Proboszcza kościoła Panteonu. (G. S. P.)

Turyń d. 31 października.

N. Królowa Jmć w nocy z 27go na 28my t. m. zachorowała na grassującą w tutejszej stolicy reumatyczną chorobę, która szczególnież zatrudnia oddech. Po dwukrotnem krwi upuszczeniu z zachowaniem przyzwoitej diety, oddychanie zaczęło być łatwiejsze, i możemy się spodziewać, że N. Pani rychło się polepszy. (G. S. P.)

— Dnia 2 listopada. —

N. Królowa Jmć zupełnie wróciła do zdrowia.

Król d. 31 z. m. znajdował się z Xiążętami Sabaudzkim i Genueskim na publicznem posiedzeniu Akademii Nauk. Oprócz mowy Prezydenta, czytano na niem siedm pism, a między innemi i odeg Hrabiny *Diodata Roero*. (A. P. S. Z.)

Ankona d. 30 października.

Szczególny wypadek zrobił tu wrażenie, gdyż o mało co Francuzkie wojsko z Papieżkiem się nie pobiło. Rzecz ta odbyła się tym sposobem: Dwa bataliony stojącego tu 66go Francuzkiego półku liniowego, wymaszerowały, w celu manewrowania na łakach *Baraccola*. Oddaliwszy się na 3 mile od miasta, napotkały pikietę Papieżką, która zawołała na nich: Kto idzie! Francuzi, nie zważając wcale na to, dalej ruszyli. Oficer i żołnierze forpocztu papieżkiego, cofnęli się do *Osimo* i zdali o tém rapport. Tameczny komendant kazał natychmiast uderzyć w bębny, zwołanym żołnierzom każdemu z osobna rozdał 4 paczki ładunków i wysłał 3 kompanie piechoty z kilku działami dla wyparcia Francuzów z zajętego bez Papieżkiej wiedzy miejsca manewrów. Dowiedziawszy się o tém Jenerał *Cubières* prosił Delegata Papieżkiego, który przypadkiem był widzem francuzkich manewrów, aby nakazał odwrót Papieżkiemu dowódcy, ponieważ on (*Cubières*) nie może odpowiadać za skutki, któreby wynikły, gdyby się jego żołnierze dowiedzieli o nieprzyjacielskich zamiarach Papieżkiego wojska. Delegat uczynił temu zadosyć. — Wczora w wieczor w bliskości bramy były krwawe bitki. — Z Rzymu dowiadujemy się o zawartej nowej pożyczce; dobrze, że to przyszło do skutku, ponieważ nie było już pieniędzy do zapłacenia żołnierzom za listopad. — W *Umbryi* jest spokojnie. (G. C. W.)

ANGLIA.

Londyn dnia 9 listopada.

Z wielu oficerami, zostającymi na połowie żołdu, którzy wezwani byli, aby wstąpili do czynnej służby, lub też ugodzili się na wypłacenie im pewnej ryczałtowej kwoty, za odstąpienie od pobieranej dotąd połowy żołdu, przyszły układy do skutku. Urzędowa gazeta zawiera listę tych oficerów, którzy z powodu podeszłego wieku, lub słabości zdrowia poczynili układy spła-

ty; wyraża także, iż daleko większa ich liczba wstąpiła do czynnej służby.

List z Madrytu z 23 października donosi, że pewien dom handlowy w Paryżu, ofiarował dla Królowej Rejentki Hiszpańskiej, bezwarunkowie przyjąć na siebie otwarcie pożyczki, lecz Rejentka nie przyjęła tej propozycji.

— Dnia 10 —

Posel tutejszy Hiszpański doszedł tego, iż ajenci Xięcia *Don Carlosa* wysłali do Hiszpanii okręt z bronią. Zawiadomił on swój rząd wcześniej i spodziewają się, iż okręt zostanie schwytany.

Austryacki Posel, Xiążę *Esterhazy*, dawał w niedziele ucztę w pałacu *Chandon-House*, dla *Barona Wessemberg* i dla obywateli Postów Portugalskich, przyczem wielu innych znajdowało się Postów i Dyplomatów.

— Dnia 13 —

Angielska gazeta *Globe*, otrzymała doniesienie z wiarogodnego źródła, że pod *Santander* zaszła bitwa pomiędzy wojskami Królowej i powstańcami, w której pierwsze odniosły zwycięstwo, zabrały w niewolę dowódcę Karolistów Półkownika *Ibarolla*, wielu innych oficerów i 112 żołnierzy, zaś 60 poległo na placu, zdobyto także jeden sztandar, 7 mułów i mnóstwo broni. Taż gazeta udziela także proklamacją, wydaną przez władzę w *Santander* dnia 4 t. m. (*G. C. W.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 12 listopada.

Podług doniesień z Hiszpanii, organizują się tam obywatelskie oddziały, na rzecz Królowej, chociaż pod różnemi nazwami. W *Badajoz* milicye zowią się *Leales*; w *Toledo* korpusem publicznego bezpieczeństwa; w *Galicyi* Jenerał *Morillo* urządził gwardyę narodową pod nazwą milicya *Honorada*. Czytanie dzienników Madryckich nastrocza uwagę, że z radością donoszą o poruszeniach wojska francuzkiego ku *Pireneom*, i w ogólności chętnie umieszczają z naszych gazet wszystko, co zapowiada interwencją Francyi. Nawet Jenerałni Kapitanowie ogłaszają w swych odezwach, że Królową gabinet *Tuileryski* wspierać będzie.

Catignani Messenger donosi: „Rząd otrzymał depeşe z Madrytu z dnia 5, a Rada ministrów natychmiast zwołana, miała postanowić, aby wojsko francuzkie niezwłocznie wkraczało do Hiszpanii. Francuzkie wojsko osadzi *St. Sebastian*, *Tolozę*, *Pampelonę* i *Kartagennę*; Anglię osadzą *Kadyx*. Francuzkie wojsko jest obowiązane najsurowszą zachowywać karność, i ma się ograniczać na odpornych działaniach, aż dalsze otrzyma z Paryża rozkazy.

W innym dzienniku czytamy: „Spodziewaliśmy się dziś wyczytać z dzienników rządowych o wzajemnym stanowisku stronnictw w Hiszpanii. Zamiast tego *Journal des Debats* udzieli artykuł wcale niezaspakajający. Wszędzie mówią teraz o interwencji Francyi do Hiszpanii. Chociaż zwyczajna korespondencya od granicy *Pirenejskiej* dla sprawy *Izabelli II*, dosyć korzystne wiadomości donosi, jednak z osnowy ministerjalnych gazet wnosić wypada, że Jenerał *Harispe* już przeszedł *Pirynęje*.”

Wielka wiadomość na tutejszej giełdzie, która wszystkiemu nadzwyczajny ruch nadała, była o niezachwianem postanowieniu Rządu, wmięszania się do spraw hiszpańskich. Najnowszy goniec przywiozł nalegające prośby Królowej Hiszpańskiej: oświadcza ona, że jej położenie jest krytycznem.

Biskup z *Leonu* wydał odezwę za sprawą Infanta *Don Carlosa*.

Jenerał *Lejeune* wysłany został do nadpirynejskiego wojska. Jenerał *Fabvier* ma dowodzić jedną z dywizyj nad *Katalonią* ustawionych.

— Dnia 15 —

Dotychczasowi Hiszpańscy Ministrowie, *Zea* i *Cruz* mają być wezwani do Rady Regencyjnej.

Donoszą z *Tuluzy*, że Jenerał *Espagna*, bawiający dotąd w departamencie *Gers*, wyjechał na rozkaz Rządu do *Lille d'Alby* w departamencie *Tarn*.

Nasi korespondenci z Hiszpanii udzielają nam następujące wiadomości z Madrytu: „Ogłoszono tu jenerálny rozkaz Infanta *Don Carlosa*, w którym zakazuje pod karą śmierci, wszelkiego dowozu żywności do Madrytu. Stolica ta, położona w nader pustej okolicy, otrzymuje największą część zapasów żywności, z oddalenia blisko 8 mil; guerylasowie otrzymali zatem polecenie, aby w takiey odległości okrażali stolicę, i każdego wieśniaka, wiozącego żywność do Madrytu, niezwłocznie poymali i powiesili. Po wypadkach 27 z. m. pozamykali się mnichy, jak to zwykli czynić, w swoich klasztorach; lecz obawiając się, iż świętość tego schronienia mogłaby być nieszanowaną przez liberalistów, których wielka liczba znajduje się pomiędzy przeciwnikami *Don Carlosa*, postanowili oddalić się z tamtąd tajemnie, co tém łatwiej mogli uskutecznić, ile, że największa część klasztorów posiada podziemne wycieczki i związki. Rząd zapewnił sobie zaraz posiadanie wszelkich zapasów żywności, które zwykle w klasztorach budowlach w nader wielkiej ilości składane bywają, i na cały rok, co do żyta, mąki, solonych ryb i mięsa, wystarczają. *Don Carlos* wydał mnichom polecenie, aby wszelkie podatki rządowe pobierali, do czego mają i namowy i przemocy użyć; ten ostatni środek użyty będzie, pewnie, wszędzie, gdzie tylko będą mieli podeyrzenie o nieprzychylności do Pretendenta tronu.

Wiele dzienników bardzo to zadziwiło, iż były *Dey Algieru*, udający się już do *Alexandryi*, powrócił znowu do *Malty*. Dowiadujemy się teraz, iż rozbójnicy morscy postanowili na morzu Śródziemnym okręt z jego żonami i skarbami napaść i uprowadzić, o czem postyszawszy, wrócił do *Malty*. Skarby jego wynoszą w gotowiznie do 12 milionów; w dyamentach zaś i innych kosztownościach, do 20 milionów.

Constitutionnel udziela list prywatny z Madrytu z d. 29 tej osnowy: „*P. Gareli*, członek Rady Rejencyi proponował na radzie oskarżenie Ministrów *Zea* i *Cruz*, zasadzając się na tych powodach: 1) Ponieważ nie rozbroili królewskich ochotników, chociaż dobrze wiedzieli o ich nieprzyjaźnym dla Królowej sposobie myślenia; 2) ponieważ z Anglią i Francją względem Portugalii nie układali się, a po 3) ponieważ *Don Miguela* wspierali. Ze wszystkich tych punktów wyjaśnia się, że zdradzili sprawę Narodu i Królowej. Rada Rejencyi większością głosów odłożyła tę propozycję. — Sądząc podług teraźniejszego stanu rzeczy, zdaje się, że Minister spraw wewnętrznych, *Pan Burgos*, obejmie ster rządu i ministerjum nadal nazywać się będzie ministerjum *Burgosowskie*. (*Gaz. Codz. War.*)

Ogłoszenie.

2. W miesiącu ominionym wrześnie, Magistratura Powszechny Wileńskiej Opieki, zaawizowała wyprzedaż domu, w mieście Wilnie położonego *J.W. Jenerałowej Vietnighoffowej*, za sumę do Skarbu zawinioną; poczem dziedziczka domu, dług ten opłaciła, obliży pozyskawszy urzędowie wyeliminowała, i ony we władanie, z pod wiedzy Dworżańskiej Opieki objęła; o czém podaje do wiadomości. *J. Demontowicz.* (1332)

Печатамъ дозволяемъ: въ должности Полицейскаго Прокурора Горский.

Observations meteorologiques.	Czas Obserwacji.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatr.	Stan powietrza.
d. 20 o 5 wieczor.	27 cal. 7.9 in.	— 1 stopni.	—	—	—
d. 21 o godz. 8 rano.	27 — 6.5 —	+ 1 1/2 —	—	—	—
d. 22 — — —	27 — 5.5 —	+ 1 — —	—	—	—

DOBATEK